

INSPIRERENDE
NETWERKBIJEENKOMST
VAN SPECIAL ARTS

“DENK BUITEN DE BESTAANDE KADERS”

Wat heeft de middag u gebracht?
“VEEL INSPIRATIE UIT
SUCCEVERHALEN. NIEUWE
IDEEËN OM VERDER TE
GAAN.”

SPECIAL ARTS
Stichting Special Arts Nederland

Organisaties die kunstzinnige dagbesteding aanbieden hebben te maken met allerlei veranderingen in de financiering. Hoe gaan zij daarmee om? Op 24 september 2013 waren ruim honderd professionals uit de wereld van kunst en handicap te gast bij AFAS Software in Leusden. In deze commerciële omgeving werden ze geïnspireerd door prikkelende presentaties en pakkende praktijkvoorbeelden. Kernboodschap van de bijeenkomst: wacht niet af, maar neem initiatief en denk buiten de bestaande kaders.

“Welke ideeën hebben jullie bedacht als reactie op de veranderingen?” Deze vraag stelde gastheer **Bas van der Veldt, algemeen directeur van AFAS en lid van de Raad van Advies van Special Arts**, aan de aanwezigen in de theaterzaal van zijn bedrijf. Er kwamen heel wat antwoorden, zoals het werven van fondsen en sponsors en het samenwerken met professionele kunstenaars en bedrijven. Van der Veldt deed daar nog een schepje bovenop. “Waarom het atelier niet vernoemen naar een gulle gever? Vraag eens advies aan een commerciële rakker.”

Hij gaf aan dat je vooral niet moet treuren om maatregelen van de overheid en blijven denken dat ontwikkelingen buiten je eigen invloedscirkel liggen. Je kunt je maar beter aanpassen aan de omstandigheden door zelf het initiatief te nemen. “De bal ligt bij jullie. Bied evenementen en workshops aan voor bedrijven. Zoek experts buiten de eigen kring. Maak een probleem zo belangrijk dat je er niet meer van kunt slapen totdat het is opgelost.” Nog een advies: direct stoppen met “ja, maar” en reacties als “de directie zal er wel niks voor voelen” of “het is niet mijn verantwoordelijkheid”. De nieuwe situatie biedt juist ook kansen om zelf meer verantwoordelijkheid te nemen.

Andere aanvliegroute

Albertus Laan van Bureau HHM schetste de aanleiding voor deze netwerkbijeenkomst: het overheidsbeleid dat gekenmerkt wordt door decentralisatie en bezuinigingen. Begeleiding, waaronder dagbesteding valt, gaat van de AWBZ naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) die wordt uitgevoerd door de gemeenten. Die transitie gaat gepaard met een bezuiniging van 25%. Hij noemde nog enkele andere ontwikkelingen, zoals de decentralisatie van de jeugdzorg en de invoering van de Participatiewet in 2015. Al met al krijgen gemeenten heel wat op hun bordje en staan aanbieders van kunstzinnige dagbesteding niet vanzelfsprekend op het gemeentelijk netvlies. De kans dat er minder geld binnenkomt en er zelfs ateliers moeten sluiten, is dan ook aanwezig. “Blijf niet denken vanuit de AWBZ”, adviseerde Albertus Laan. “Kies voor een andere aanvliegroute. Laat zien wat je toegevoegde waarde is en probeer aan te sluiten bij de wensen en de taal van de gemeente.” Met andere woorden: zoek naar manieren om de gemeente te ontzorgen.

“Hang het gemeentehuis vol met kunst”, opperde Bas van der Veldt. Hiermee wees hij op het idee van geven en nemen in plaats van alleen maar ontvangen. **Gabor Kovácsék, directeur werk- en dagbesteding van Reinaerde**, gebruikte daarvoor het begrip wederkerigheid. Als voorbeeld noemde hij dat je met je cliënten werkzaamheden verricht of activiteiten organiseert voor een bedrijf, en daarvoor in ruil iets van hen terugkrijgt.

Wat heeft de middag u gebracht?
“IK HOOP DAT WE MET ELKAAR EEN OPEN VIZIER HOUDEN OM ALLE VERANDERINGEN TEGEMOET TE TREDEN. OP NAAR CREATIVITEIT.”

“WAT ONDERNEEM JIJ OM HET VERSCHIL TE MAKEN?”

Wat heeft de middag u gebracht?
“ONTMOETEN, DELEN, IDEEËN OPDOEN. AAN DE SLAG!”

Vanwege de bezuinigingen en een andere benadering van dagbesteding door gemeenten - die kunstactiviteiten wellicht meer als een hobby beschouwen - zei hij de toekomst van kunstzinnige dagbesteding nogal somber in te zien. Daarom drukte hij de aanwezigen op het hart zich te verhouden tot de nieuwe werkelijkheid, meer van buiten naar binnen te kijken en bereid te zijn verworvenheden ter discussie te stellen. “Scan de kosten van je locaties en breng cliënten eventueel onder bij andere organisaties. Onderzoek waar vraag naar is en probeer dat te produceren. Kruip in de huid van een ander.”

Simone Rijneveld, beleidsadviseur samenleving in Leusden, liet zien hoe deze gemeente zich voorbereidt op de komende veranderingen. “We werken daarbij samen met andere gemeenten in de regio en bekijken het vraagstuk vanuit het brede sociale domein. Onze uitgangspunten zijn het versterken van de eigen kracht, het vergroten van de zelfredzaamheid, participatie en het versterken van het informele netwerk. Lukt het mensen niet zelf, dan bieden we ondersteuning. Daarover gaan wij in gesprek met de cliënt.” De gemeente maakt geen onderscheid in vormen van dagbesteding, maar gaat uit van de vraag en het resultaat dat bereikt moet worden. Rijneveld: “Daarnaast willen we de ondersteuning zo dicht mogelijk bij de leefomgeving van de cliënt aanbieden.” Welke vormen van begeleiding Leusden wel en niet zal financieren, moet nog blijken. Haar advies aan organisaties die kunstzinnige dagbesteding aanbieden: “Denk buiten de bestaande kaders, ga in gesprek met anderen, zoek naar samenwerking en creatieve oplossingen, zoals het benutten van de aanwezige accommodaties.”

Ook **Petra Befort**, projectleider bij **Cultuur-Ondernemen**, gaf aan dat vooruit bewegen beter is dan achteruit kijken. “Kies een stip aan de horizon en beweeg daar naartoe. Wees innovatief, dan mag er ook best eens iets mislukken.” Ze ging in op de prijsbepaling van kunstwerken, een onderwerp waaraan Special Arts een nieuwe publicatie heeft gewijd: *Financiële aspecten rondom beeldende kunst*. De prijzen van kunstwerken, gemaakt in dagbestedingateliers, blijken zeer uiteen te lopen. Een degelijk prijsbeleid kan juist bijdragen aan een goed verdienmodel. Naast het formaat en de kosten zijn er andere aspecten die daarin meegenomen kunnen worden. Is het kunstwerk uniek of is het in oplage verschenen, welke materialen zijn gebruikt, hoe arbeidsintensief was het creatieve proces en wat is de status van de kunstenaar? Befort: “Vergelijk de prijzen met die van andere ateliers en kunstenaars. En onderzoek waar je de kunstwerken laagdrempelig kunt verkopen.”

Samenwerking en kennisdeling

Befort wees ook op het zoeken naar subsidies en sponsoring en het belang van kennisdeling. De presentatie van **Thea Roordink**, projectleider bij **Yard Internet**, sloot daar mooi op aan. In opdracht van Special Arts heeft deze organisatie een interactief digitaal kennisplatform ontwikkeld, dat samenwerking, uitwisseling en kennisdeling tussen professionals, docenten en begeleiders mogelijk maakt. Zo kunnen deelnemers onder het kopje ‘vraag & aanbod’ producten of diensten zoeken en aanbieden.

Wat heeft de middag u gebracht?

“SAMEN DELEN, INSPIREREN EN VOORAL NETWERKEN.”

Wat heeft de middag u gebracht?

“EEN GOED GEORGANISEERDE EN INSPIRERENDE BIJENKOMST. SMAAKT NAAR MEER.”

Voor een verbondenheid met Special Arts werden vervolgens door **Tine Veldhuizen** drie donateurvormen gepresenteerd, elk met een eigen pakket van voorrechten: vriend-donateur, basis-donateur en kern-donateur. Op de vraag *Welke donateurvorm past bij de ambitie van jullie organisatie?* koos 47% voor kern-donateur. De komende maanden worden de voorgestelde donateurvormen verder uitgewerkt en bekend gemaakt.

Goede praktijkvoorbeelden

Na het plenaire gedeelte van de bijeenkomst maakte een aantal aanwezigen direct gebruik van de mogelijkheid om zich op het kennisplatform te registreren. Dat dit initiatief aansluit bij een behoefte, bleek wel uit hun reacties. “Zo kun je makkelijk iemand vinden die met hetzelfde bezig is.” “Het biedt de mogelijkheid om een netwerk op te bouwen en te zien wat anderen doen op commercieel gebied.” “Via het platform kun je informatie en praktische zaken uitwisselen.”

De rest van de middag stond in het teken van good practices, twaalf initiatieven op het terrein van netwerken, samenwerken en creatief inspelen op bezuinigingen. Op basis van elevator pitches kon iedereen er vier uitkiezen om in de sfeervolle AFAS-foyer bij aan te schuiven. Beschrijvingen van de goede praktijkvoorbeelden worden de komende tijd op het kennisplatform geplaatst.

José Vorstenbosch

met dank aan Kees van Meel